

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi!

„Kdo ví, zda duch lidských synů stoupá vzhůru a duch zvířat sestupuje dolů k zemi? .. Kdo dá člověku nahlédnout, co se stane po něm?“ Kaz 3,21-22

Ježíš říká: „Já jsem vzkříšení i život.“ J 11,25

Píseň 152 *Věříme srdečně*

Modlitba: Pane, co bude? Co nás čeká? Do příštích dnů hledíme tu a tam s radostným očekáváním, ale obavy a úzkost převažují. Dobře víme, že budoucnost nemůžeme z žádných signálů spolehlivě odečíst, ale přece si nemůžeme pomoci a musíme se ptát: co bude? Pane, tobě věříme – nemyslíme, že nám budoucí věci zjevíš, ale věříme, že nás jimi budeš provázet a nic nás od tebe nemůže odloučit. Podrž nás a popones, když tahle naše víra bude otřesena... Amen.

Čtení: Dt 25,5-10 a Ex 3,1-15

Píseň 673 *Dej odvahu včas slyšet*

Text: L 20,27-38

Kázání:

Co dělá člověka člověkem? Co jej odlišuje od zvířete? Jeden možný názor říká, že specificky lidská je schopnost přemýšlet o budoucnosti, vůbec ji vnímat, předjímat, plánovat. Nejstarší kulturní památky lidstva zrcadlí touhu po nesmrtelnosti. Přirozená zvědavost nás pudí k tomu, abychom se ptali: co bude potom? Co bude s námi?

Mojžíšův zákon, zdá se, naznačuje, že překračujeme svůj horizont, pokračujeme ve svých dětech. Tzv. levirátní zákon (o němž mluví saduceové) se stará o to, aby bylo zachováno jméno zesnulého tím, že jeho bratr mu zplodí potomka s jeho bývalou manželkou. Syn bude patřit zesnulému a tím bude jeho památka zachována.

Pokračování života v dětech je stará a hojně rozšířená myšlenka. Jak je to s námi? Co pro nás znamenají děti? Rozhodujeme se mít děti kvůli tomu, abychom měli komu předat své geny? Anebo rodový majetek? Anebo nějaký duchovní odkaz, zkušenost, rodinnou tradici, hodnoty? Anebo vnímáme děti především jako zbohacení svého života tady a teď? (Případně jako zátěž a obtíž, které nestojí za to podstoupit...) A jestliže pro nás děti nejsou tím, co překračuje omezený čas našeho života, co tedy máme jiného? Máme jiné představy? Anebo nás nesmrtelnost nezajímá? (Nevím...)

Saduceové se zřejmě hodlají spokojit s tím, že jméno muže bude zachováno v jeho dětech. Nic víc. O vzkříšení se v Zákoně nemluví. S tím přišli farizeové a tyhle dvě skupiny se nemusí. Mám dojem, že saduceové se rádi prezentovali jako strážci tradic. Drželi konzervativní, doslovné znění Zákona, které se nemá (nesmí) dále rozvíjet, domýšlet ani odvážně aplikovat. Tento přístup vypadá úctyhodně a zásadově, ale je dosti primitivní a pohodlný. Dával totiž prostor pro určitou libovůli, protože co Zákon přímo nezmiňuje a neřeší, nemusím ani já řešit – a tak saduceové, kteří patřili spíše k bohatším vrstvám, se nechávali zlákat módními trendy helénistické kultury, bujarými slavnostmi, uvolněným životním stylem. Naproti tomu farizeové Zákon domýšleli a aktuálně a razantně aplikovali s příslovečnou přísností. Myslím, že farizejská myšlenka vzkříšení byla spojená s představou, že vzkříšení budou jen spravedliví – přičemž o tom, kdo je a kdo není spravedlivý (tj. věrný abrahamovskému odkazu), měli tendenci rozhodovat právě farizeové.

Saduceové jdou tedy za Ježíšem s otázkou, kterou často předkládají farizeům. Nejde jim ovšem o to, diskutovat a hledat pravdu, nechat se poučit, nýbrž chtějí jen druhého shodit, zesměšnit, zdiskreditovat. Myšlenka vzkříšení je nesmyslná, protože v příběhu sedmi bratrů, kteří poctivě a spravedlivě dodržovali přikázání a snažili se zplodit svým zesnulým potomka, vede k neřešitelnému právnímu problému: komu bude patřit ta žena?

Způsob, jakým klademe otázky a vedeme rozhovor, prozrazuje náš způsob myšlení. Pro saduceje má vzkříšení stejnou strukturu jako jejich současné vztahy a hodnoty, které jsou především majetnické. Komu bude ta žena patřit? (Neptají se: s kým bude spát? S kým se bude milovat?)

A co Ježíšova odpověď? Jsem moc rád, že nevstoupí na jejich (trochu primitivní) rovinu diskuse.

Neřekne – jako farizeové říkají – že přece tomu prvnímu, o čemž se pak dá dlouze debatovat s náležitými argumenty. Ježíš bere vážně, co je za tou otázkou – snaha zesměšnit druhého člověka a znehodnotit myšlenku vzkříšení. Ježíš mluví na úplně jiné rovině: budou rovni andělům. Teď nejde o to, začít pátrat po tom, jak si kdo v Ježíšově době představoval anděly. Myslím, že Ježíš chtěl prostě odkázat na něco, co leží mimo naši lidskou představivost, čím nedisponujeme ani ve svých myšlenkách natož argumentech. Budou jako andělé – nepátrejme po tom, jak to mají se svým ženstvím a se svým mužstvím a se svými vlastnickými právy – nebe je Božím prostorem pro nás nepřístupným (zahaleným oslepujícím světlem). Andělé jsou ti, kdo jsou v Boží blízkosti, jeho nejbližší, jeho služebníci (a tím naše představy končí). Pro Ježíše vzkříšení není pokračováním naší zkušenosti. Nejde o to, co bude potom, ani o to, jak si zajistit pokračování či prodloužení své pozemské existence. Ježíš nás vede od našich představ a tužeb k důvěře Hospodinu. Neznáte moc Boží? On přece není Bohem mrtvých, nýbrž Bohem živých!

Ale – jak tomu mám rozumět? Není-li Bohem mrtvých, tak to vypadá, že ti mrtví jsou bez šancí, zůstávají bez Boha... ? Vztahuje se Boží moc jen na svět živých? Nějak se nám to zamotává...

Poslyšme ještě jednou: „A že mrtví vstanou, naznačil i Mojžíš ve vyprávění o hořícím keři, když nazývá Hospodina Bohem Abrahamovým, Izákovým a Jákobovým. On přece není Bohem mrtvých, nýbrž Bohem živých!“ Vybavme si ten příběh: Mojžíš u hořícího keře. Setkává se s Hospodinem takřka tváří v tvář, Hospodin se mu ukazuje a představuje: JSEM, KTERÝ JSEM. Což v hebrejštině může znít také jako Budu, který budu. Byl jsem a budu. Boží jméno souznívá se slovesem být. A Hospodin dodává: Já jsem Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův. A ty, Mojžíši, vyvedeš můj lid z Egypta. Ježíš tedy připomíná Exodus – příběh vzkříšení lidu Božího. Příběh stvoření začnou Izraelci psát až mnohem později – vlastně na základě této zkušenosti s Hospodinem, Bohem, který vyvádí ze smrti. Ze smrti, která může mít tisíce podob a tváří – otroctví, úzkost, nemoc, nenávisť, hřích, zánik, nicota... Ježíš nehájí ani nerozvíjí žádné představy o životě po životě – jen odkáže na Hospodina. Na Bohu záleží. Ostatně – pokud jde o ten levirátní zákon (bratr zesnulého zachová jeho jméno tím, že mu zplodí potomka), tak k víře Izraele patří, že každé lůno otvírá Hospodin a každý prvorozený patří Bohu. Tedy tím, kdo zachovává jméno (cosi podstatného z člověka), je Hospodin sám. Hospodin je Bohem Abrahamovým, Izákovým a Jákobovým, Bohem těch, kdo nespolehali na svou plodnost, na své lidské síly ani na své představy o zajištěné budoucnosti, nýbrž putovali a zápasili o víru, o důvěru vůči Bohu, spolehali na něj, na jeho požehnání a přítomnost uprostřed pouště, nesvobody, cizoty a beznaděje. To jsou ti, kdo jsou před Bohem živí.

Život i smrt jsou v rukou Božích a nám nepomáhá ani naše poznání ani naše představivost. Míč je na straně Boží a my čekáme na jeho tah. Jako bychom se denně ocitali v čase Bílé soboty, kdy je Ježíš pohřben, sestupuje do pekel a my čekáme Kristovo vzkříšení.

Věří křesťané v nesmrtelnost člověka? Nevěří. Nevěříme v lidské představy a touhy, nýbrž v Hospodina, Boha Stvořitele a Otce našeho vzkříšeného Pána Ježíše Krista. Život a smrt nenásledují v nějaké mechanické posloupnosti, nýbrž se prolínají tak, jak se Bohu vzdalujeme a přibližujeme. Nejsou saduceové, kteří se drží mrtvého Písma a jejichž Bůh je neživotný, nejsou již mrtví? A což nejsou Boží andělé mezi námi? Jak píše novozákonní svědek: někteří, aniž to tušili, měli za hosty anděly... Někteří se možná anděly už teď stávají. - - Pane, prosíme o Tvého oživujícího Ducha, Ducha Kristovy víry, naděje a lásky! Amen.

Píseň 178 *Krásná je modrá obloha*

Ohlášky + Sbírka

Píseň 689 *Proč se svět marností, bohatstvím honosí*

Přímělná modlitba + Otče náš

Poslání: 1 J 3,14-18

Požehnání

Píseň 443 *Přijď, Králi věčný náš*